

Voorzitter Omgevingsberaad Waddengebied
Drs. A.A.M. Brok
Ruiterskwartier 121a
8911 BS Leeuwarden

Lauwersoog, 31 mei 2023

Betreft: UP 17, Programma Green Shipping Waddenzee

Geachte heer Brok,

Hierbij vraag ik u om dit advies als OBW-advies over te nemen en samen met bijgaande Green Shipping notitie in het BOW van 26 juni 2023 apart te agenderen. Zou u in het BOW voor willen stellen, dat de betreffende departementen met het Programma Green Shipping Waddenzee een taskforce vormen die voor het volgende BOW (14 december 2023) met een praktische strategie komt.

Programma Green Shipping Waddenzee

De doelstelling voor het Programma Green Shipping en de Agenda voor het Waddengebied is 60% reductie CO2 uitstoot en een fossielvrije waddenvloot in 2030. Het Programma is opgenomen in het Uitvoeringsprogramma en wordt gefinancierd door het Investeringskader Waddengebied, Waddenfonds en bedrijfsleven. Ondanks de forse prijsstijgingen in de scheepsbouw, zit de grootste bottleneck steeds weer in de (onzekerheid) van de operationele kosten gecombineerd met de hoge investeringskosten en het gebrek aan overheidssturing.

Aankaarten Green Shipping problematiek bij de ministers van LNV en IenW

Tijdens de Toogdag van 3 februari 2020 sprak Harm Post met de digitaal aanwezige minister van IenW over het Green Shipping programma, onder andere ook over de problematiek van certificering en de ombouw van visserij schepen. De minister van IenW heeft toegezegd dat haar departement het programma maximaal zou bij staan om de problematiek op te lossen. De minister van LNV heeft financiële middelen toegezegd om de transitie naar CO2 vrije visserij schepen te laten plaatsvinden. Dit gesprek is via een livestream uitgezonden aan de deelnemers van de Toogdag.

Nadien is de instelling van een taskforce certificering in het BOW aangekaart en ook tijdens het werkbezoek van minister Harbers aan Den Helder heeft de programmaleider de steeds verder toenemende problematiek met de minister besproken. Alle pogingen om oplossingen te vinden zijn echter gestrand. Daarom heeft programma Green Shipping een overzichtsnotitie gemaakt over de problematiek waarin meerdere concrete oplossingsrichtingen zijn opgenomen en voorgesteld om die in het BOW van 26 juni 2023 te agenderen.

Waddenvloot valt tussen wal en schip

Het Programma Green Shipping Waddenzee richt zich op de Waddenvloot: serviceschepen, toeristische schepen, bruine vloot, veerboten, watertaxi's, bagger- en onderhoudsschepen, visserij schepen ed.. De ontwikkeling van CO2 neutrale schepen in dit segment is voor de meeste grote werven niet interessant genoeg om zelf ter hand te nemen, enerzijds omdat de markt daar te

klein voor is en de onzekerheden groot zijn. Hetzelfde geldt voor de keten van brandstof levering. Gelet op de beperkte markt van de waddenvloot is ook op Europees niveau geen enkele interesse te verwachten om de transitie van dit scheepssegment te bevorderen.

Uitrol loopt vast in kip - ei problemen

Scheepswerven, toeleveranciers, havens, rederijen en ondernemers moeten elkaar vinden in de keten. De scheepseigenaren hebben meestal maar één schip en de brandstof leveranciers hebben geen afname zekerheid als zij een bunkerstation willen openen. Tevens moeten regelgeving en businesscases sluitend zijn. Al deze aspecten zijn essentieel voor een succesvolle aanpak richting reductie van de CO2 uitstoot van de Waddenvloot. Gedurende de afgelopen jaren bleek dat de verschillende partners alleen een volgende stap zetten als een andere partner eerst een stap zet. Dit kip-ei effect leidt ertoe dat de beoogde CO2-reductie zoals opgesteld in het doelendocument, niet in het afgesproken tempo wordt gehaald.

Oplossingsrichtingen

In de notitie staan de oplossingsrichtingen meer in detail omschreven. Daarbij zijn de volgende hoofdlijnen voorgesteld:

- De havens krijgen meer overheidssteun om cruciale infrastructuur aan te bieden.
- Welke oplossingen worden gekozen kan per haven verschillen.
- Pas regelgeving aan, bijvoorbeeld voor de historische schepen waaronder de bruine vloot of rondvaartschepen.
- Aanpassingen van aanbestedingsvoorwaarden van overheidsinvesteringen, zoals baggeren, veerboot concessies, aanleg windparken en onderhoudswerkzaamheden.
- Zorg voor extra steun en duidelijkheid voor de visserij schepen en werk samen met afnemers van visserijproducten.
- Maak groene walstroom vrij van BTW.

Taskforce Realisatie doelen Programma Green Shipping Waddenzee

Om de doelstellingen van de Agenda, uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma te realiseren, is een krachtige interventie noodzakelijk. Het voorstel is dat IenW en EZK samen met het Programma Green Shipping Waddenzee een taskforce vormen om tot een praktisch uitvoerbare strategie te komen en die aan het BOW van 14 december 2023 ter instemming voor te leggen.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'H. Post', is written over a horizontal line.

Harm D. Post
OBW lid Waddenzeehavens

Bijlage: Realisatie doelen Programma Green Shipping Waddenzee